

Brandverzekering, fraude en civiele procedures

Osgar van Tricht,

advocaat/partner Bosselaar & Strengers
advocaten te Utrecht

Definitie verzekeringsfraude

De situatie waarbij de verzekerde opzettelijk tracht de verzekeraar tot het doen van een (deels) onverplichte uitkering te bewegen.

Juridisch kader fraude en brandverzekering op grond van mogelijke afwijzingsgronden

- verzwijging bij het aangaan
- bestemmingswijziging tijdens de looptijd
- garantie/preventieclausules
- opzet en roekeloosheid
- informatieplicht na verwezenlijking van het risico

De mogelijke sancties bij verzekeringsfraude

- alles of niets: indien sprake is van opzet tot misleiding bij verzwijging of valse opgave na schade
- alles of niets: indien sprake is van het niet voldoen aan clausules, tenzij verzekerde bewijst dat er geen causaal verband bestaat tussen de schade en het niet voldoen
- alles of niets: schade door opzet of roekeloosheid
- alles of niets: bij bestemmingswijziging?

De mogelijke sancties bij verzekeringsfraude (II)

- Proportionaliteit is in andere gevallen uitgangspunt, maar juist bij fraude ligt dit niet voor de hand (immers: opzet tot misleiding of bij het ontstaan van de schade is dan voorondersteld).

De rol van de salvage-coördinator

Salvage:

- Engelse benaming voor berging, redding, bergloon. Het gaat om een samenstel van gecoördineerde maatregelen gericht op het verlenen van hulp aan de verzekerde in geval van schade en het beperken van schade tijdens en direct na het evenement door snel, kundig ingrijpen (uit: "Assurantietermen...").

Praktijkvoorbeelden I

- grote brand bij een vleesverwerkingsbedrijf
- opstalverzekering en een inventaris/goederenverzekering
- brandstichting lijkt de oorzaak
- onderzoek naar sleutelbeheer leidt naar 2 mogelijke verdachten:
de eigenaar van het pand of de bedrijfsleider
- bewijspositie verzekeraar
- rol politie en justitie
- rol salvage-coördinator

Praktijkvoorbeelden II

- inbraak met diefstal
- o.a. breedbeeldtelevisie als gestolen opgegeven
- expert treft bij nader onderzoek de TV aan in de badkamer
- TV is slechts beperkt deel van de totale schade
- wat doet de civiele rechter hiermee?

Praktijkvoorbeelden III

- brand in meubelmakerij
- geen verklaarbare technische oorzaak
- onzorgvuldig gebruik poetslappen (broei) blijf over als oorzaak
- verzekerde verklaart allereerst aan de salvage-coördinator op een wijze waaruit het onzorgvuldig gebruik blijkt
- past echter zijn verklaringen aan t.o.v. de onderzoeker zodra dat opportuun blijkt
- bewijspositie verzekeraar: rol van de coördinator

Praktijkvoorbeelden IV

- brand bij particulier
- verzekerde verklaart dat hij in zijn slaap is verrast door de brand
- toch tenminste 2 afzonderlijke brandhaarden aangetroffen
- het enige bed blijkt onbeslapen, althans op het moment dat de brandweer en de coördinator kort na het ontstaan ter plaatse zijn

Conclusies voor de procespraktijk

- De bewijslast voor verzekeraars is doorgaans lastig: fraudezaken vallen of staan met de feiten die de verzekeraar kan en meestal ook moet bewijzen.
- Fact finding vanaf het allereerste moment is vaak doorslaggevend: uw rol kan daarin doorslaggevend zijn, zelfs zonder dat u actief aan toedrachtsonderzoek doet.
- Het observeren en 'behouden' van de feitelijke toestand direct na het ontstaan van de brand is in dat verband zeer belangrijk.